

8 10 2026 r

СТЕЛА ИЛИЕВА
Директор на РИОСВ-Шумен
Подписано от: Stela Ilieva

Относно: Извършена комплексна проверка на „Роса“ АД, гр. Попово

Проверката е съгласно Заповед № 442/14.09.2026 г. на Директора на РИОСВ Шумен.

- Проверка във връзка с изпълнение на изискванията по прилагане на ЗЧАВ
- Проверка във връзка с прилагане на ЗУО и подзаконовни нормативни актове;
- Проверка по прилагане на Регламент (ЕО) 1907/2006 (REACH). Проверка на документацията, удостоверяваща изпълнението на Регламент 1907/2006 REACH и Регламент /ЕО/ №1272/2008 г.; Наредба за реда и начина за съхранение на ОХВ и смеси;

Подробности за обхвата на проверката и инсталациите/дейностите на обекта, които са проверени:

- Проверка на източници на емисии на вредни вещества изпускани в атмосферния въздух ;
- Проверка по отношение на експлоатацията на пречиствателните съоръжения, проверка на документи по управление на водите;
- Проверка на местата за предварително съхраняване на отпадъци, отчетност на отпадъците и проверка за пуснатите на пазара опаковки.
- Проверка за видовете и количествата на химичните вещества и смеси, които се използват за производствени нужди;
- Проверка на информационните листи за безопасност /ИЛБ/ на използваните препарати.

Предмет на дейност на дружеството: дружеството е с предмет на дейност- производство на рафинирано слънчогледово масло и слънчогледов експелер, и производство на брикети от слънчогледова люспа. Към момента на проверката рафинерията работи на 100 % натоварване, пресово отделение работи на 90%. Средно през настоящата година до момента се преработва 150 тона слънчогледово семе, като входна суровина на денонощие.

Класификация по КИД-2008/НКИД-2003 – 10.41 – производство на растителни и животински масла и мазнини, без маргарин

Режим на работа на обекта: Непрекъснат режим – 24 часа в денонощието, при налична суровина.

Отразени в КП факти и обстоятелства, констатирани нарушения на екологичното законодателство:

Атмосферен въздух

Източници на емисии на вредни вещества в атмосферния въздух на територията на площадката са наличните 3 броя парни котли. В момента на проверката в „Парова централа“ за производствени нужди се експлоатира основният котел – ПКМ 6,5 с изградена предна камера, работещ с гориво - слънчогледова люспа. Другите два броя котли ПК-4 се използват като резервни. По време на проверката, бе запален един от резервните /западен/котел, също на гориво слънчогледова люспа, с цел подпомагане на основния за производство на допълнителна пара за производствени нужди. По информация на лицето присъствало на проверката и съгласно записите в дневника за работа на съоръженията допълнителните котли работят при профилактика на основния, и за подпомагане на същият за не по-вече от 6-7 часа/ден. Дружеството следва да има в предвид, че при постоянна- ежедневна работа на допълнителните котли „ПК-4“, достигайки устойчив режим на експлоатация и постоянни параметри на изпусканите производствени газови потоци следва да бъдат проведени собствени периодични измервания (СПИ) съгласно нормативните изисквания.

За пречистване на отпадъчните газове формирани при работата на основния котел функционира пречиствателно съоръжение – батерия циклони. Ежедневно се извършва почистване на циклоните и утаителните камери към тях. Веднъж на всеки две седмици горивната инсталация ПКМ-6,5 се спира за извършване на основно почистване. Беше извършена проверка на дневника за работата на котлите, в него се отразява извършеното почистване на пречиствателното съоръжение на всеки един от циклоните. Издадена е заповед на Изпълнителния Директор на „Роса“ АД, относно осъществяване на системен контрол, свързан с работата на съоръженията в Парова централа.

При извършения обход на площадката се установи, че цеха за производство на брикети от слънчогледова люспа не функционира.

В цех “пресов” се извършва олющване, смилане и пресоване на слънчоглед, към съоръженият за агрегати за лющене са налични 4 броя машини за олющване на слънчогледовата люспа, снабдени с по 1 бр. циклони, позиционирани след аспирация засмукваща въздуха при процеса олющване, след пречистването /от циклоните/ въздуха се изпуска в атмосферата.

При проверката се установи, че за охлаждане на производствени води, е инсталиран на покрива на цех “Рафинерия” „Чилър“, работещ с хладилен агент фреон R410A, в количество -10 кг. Представи се досие на системата по утвърдения формат с отразени проверки за течове през 2025 г. Дружеството е подало годишни отчети по Приложение №9 към чл.35, ал.1 от цитираната по-горе Наредба за 2025 г., чрез Информационна система за събиране и обработване на данни за флуорсъдържащите парникови газове- <https://fpg.eea.government.bg/>, в законоустановеният срок. Поставени са информационни табелки, съдържащи изискуемата информация по Регламент /ЕО №2024/573.

Предстои до края на настоящата година да бъде извършен задължителен инструментален контрол /ЗИК/ в изпълнение на утвърден от Министъра на околната среда и водите график, с вземане на проби за установяване съдържанието на прах, азотни оксиди, серен диоксид и въглероден оксид в отпадъчните газове формирани при работа на ПКМ 6,5 с предна камера за твърдо гориво.

Отпадъчни води

Водоползването на обекта за производството се осъществява от три броя собствени водоизточници, съгласно Разрешително за водовземане. За битови нужди водоползването се осъществява от селищната водопроводна мрежа на гр. Попово. За заустване, отвеждане и пречистване на отпадъчни води е сключен Договор с „Водоснабдяване и канализация“ ООД Търговище.

От дейността на предприятието се формират охлаждащи, производствени и битово-фекални отпадъчни води. Производствените отпадъчни води се формират от участък „Рафинерия“ и участък „Пресов“. Пречистват се през ЛПС – приемна шахта с преливник, утайтел, мазниноуловител. Производствените ОВ от цех Рафинерия преминават през Първичен утайтел където има частично задържане на утайки и леки фракции. След това преминават през мазнинозадържател и утайтел с пет камери. Следи се ежедневно нивото на леките маслени фракции, които се отделят по механичен път и се източват ежедневно.

Представи се експлоатационен дневник за отразяване количеството отпадна фракция от пречиствателното съоръжение, в който се документира количеството каломаслена утайка, маслена фракция и утайка след основно почистване на съоръжението. Почистването се извършва на няколко дни, като събраните утайки временно се съхраняват в пластмасови съдове. Утайките се предават на фирма съгласно сключен Договор.

При проверката се установи, че пречиствателните съоръжения са в изправност и в експлоатация. След пречистване, производствените отпадъчни води се заустват в градската канализационна мрежа на гр. Попово. За установяване качеството на заустените отпадъчни води се извършва ежемесечно мониторинг от страна на ВиК оператор, не се установени превишения на индивидуалните емисионни ограничения по показателите. Охлаждащите води от Цех Рафинерия преминават през барометричен резервоар, откъдето чрез помпа се отвеждат в охладителна кула и басейн и се използват оборотно в производството. Отпадъчните охлаждащи води при охлаждащ резервоар се почистват от леки фракции чрез изчерпване от повърхността периодично.

Поток битово-фекални отпадъчни води, формирани от наличния персонал и санитарно-битовите помещения на площадката, се заустват в градската канализационна мрежа на гр. Попово без пречистване. Дъждовните води от площадката се отвеждат посредством дъждоприемници, линейни отводнителни покрити с метални решетки и чрез разделна канализация се заустват в селищната канализационна мрежа на гр. Попово, дъждоприемниците на площадката са в добро експлоатационно състояние.

Управление на отпадъците

От дейността на дружеството се образуват отпадъци с кодове 02 03 01 - утайки от измиване, почистване, белене, центрофугиране и сепариране/разделяне (соапщок), 02 03 04 - материали негодни за консумация или преработване (слънчогледова люспа), 02 03 05 - утайки от пречистване на отпадъчни води на мястото на образуването им, 10 01 01 – сгурия, шлака и дънна пепел от котли (с изключение на пепел от котли, упомената в 10 01 04), 15 01 01 - хартиени и картонени опаковки, 15 01 02 - пластмасови опаковки, 17 04 05 – стомана и чугун, 17 01 07 - смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови изделия, различни от упоменатите в 17 01 06 и 20 01 21* - флуоресцентни тръби и други отпадъци съдържащи живак, за които дружеството има утвърдени работни лиси в РИОСВ - гр. Шумен, по реда на Наредба № 3 от 01.04.2004 г. за класификация на отпадъците (отменена). Във връзка със заявление вх. № 26-00-2458/31.08.2012 г. от „Роса“ АД е издадено Решение № СП-005 от 07.02.2013 г. на Министъра на ОСВ на основание на чл. 4, ал. 2 от ЗУО отпадък с код 02 03 04 – материали, негодни за преработка и консумация (слънчогледова люспа) е определен като страничен продукт при условие, че отпадъкът се използва за: производство на брикети в брикетиращи преси - 7 броя или като гориво за парокотелна инсталация на дружеството. В случай, че образуваната слънчогледова люспа не се използва за гореизброените дейности, същата се счита за отпадък. За дейност по оползотворяване с код R3 на отпадъци с код 02 03 01 дружеството притежава документ по чл. 78 от Закона за управление на отпадъците № 15–РД– 322-00 от 25.07.2014 г., издаден от Директора на РИОСВ – гр. Шумен. „Роса“ АД притежава документ по чл. 78 от ЗУО № 15–РД–250-01/24.02.2014 г. за дейност по транспортиране на отпадъци с кодове 02 03 04, 02 03 05, 10 01 01, и 17 01 07, издаден от Директора на РИОСВ – гр. Шумен.

От извършеният оглед на площадката се установи, че за съхранение на отпадъците са отредени обособени и обозначени площадки с трайна настилка, съгласно изискванията на Наредба № Н-4 от 02.06.2023 г.

Води се отчетност по електронен път в Националната информационна система за отпадъци (НИСО), съгласно изискванията на чл. 11 от *Наредба № 1/04.06.2014 г. за реда и образците по които се предоставя информация за дейностите по отпадъци, както и реда за водене на публични*

регистри. Годишните отчети по отпадъци за 2025 г. са подписани и подадени в НИСО. За предаване на отпадъците се представиха договори, идентификационни документи, кантарни бележки, сертификати за произхода на ОЧЦМ.

Дружеството се явява задължено лице по чл. 14 от Закона за управление на отпадъците, като изпълнява задълженията си чрез участие в колективна система, представена от организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки. При огледа на склада за готова продукция се установи, че готовата продукция се опакова в първични опаковки. Представиха се договор за поемане на задължение по оползотворяване на отпадъците от опаковки и удостоверение за участие в колективна система и анекс към същият, за членство в колективна система. За пуснатите на пазара количества опаковки се изготвят месечни справки – декларации, както и бяха представени всички изискуеми документи съгласно Наредбата за реда и размера за заплащане на продуктова такса.

Опасни химични вещества и смеси

Извършен бе контрол върху химичните вещества употребявани и съхранявани в дружеството във връзка с нормативните изисквания. Не се установи наличие и употреба на химични вещества и смеси по Приложение XVII на REACH. Дружеството изпълнява задълженията си на „потребител по веригата”. Изпълнява се задължението да се събира и държи на разположение цялата документация, използвана за целите на класифицирането, етикетирането и опаковането вещества и смеси съгласно CLP. Веществата и смесите се съхраняват в оригиналните си опаковки, подходящо етикетирани. Не се установи нарушение.

Поставени са указателни табели указващи категориите на опасност на съхраняваните вещества в складовете за съхранение на опасни химични вещества, намиращи се на територията на предприятието, съгласно изискванията на чл.7, ал.2, т.6 от Наредба за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси. При проверката се представиха информационни листи за безопасност ИЛБ на използваните и съхранявани суровини и материали с химичен характер, същите са съобразени и отговарят на изискванията на Регламент (ЕС) 2020/878. При оглед на обособените складове и помещения за съхранение на химичните вещества и смеси се установи, че веществата се съхраняват в обособени помещения, с ограничен достъп до складовите помещения, като за целта съответните ангажименти са вменени в длъжностната характеристика на МОЛ (н-к склад). Осигурена е вътрешно фирмена транспортна инфраструктура за достъп до склада за съхранение на химикали и техника за товаро-разтоварни дейности с мотокар. Осигурени са пожарогасители. Осигурени са технически средства за улавяне на евентуални разливи, включително адсорбенти. Осигурени са лични предпазни средства за работещите.

При проверката се представи инвентарен списък на съхраняваните охв и смеси и оценка на безопасност на съхранение на охв и смеси по указанията за извършване и документиране по приетия формат, утвърдени със Заповед №РД-184/09.03.2021 г. на Министъра на ОСВ по реда на Наредбата за реда и начина за съхранение на охв и смеси, последна актуализация от 20.07.2022 г.

Представени бяха инструкции за безопасно съхранение на опасни химични вещества във връзка с изискванията на чл.4, т.8-11 и чл.7 от Наредбата за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси: Инструкция актуализирана/ревизия 1/ от 23.09.2015 г. за безопасно съхранение на охв и смеси. Инструкция за обезвреждане на охв при разлив и разпиляване от 25.10.2012 г. Представи се и Приложение №2 Формат, съдържание на информация, събирана и поддържана от задължените лица и удостоверяваща изпълнението на изискванията на чл.36 от Регламент REACH и чл.49 от Регламент CLP, във връзка с утвърдените указания за провеждане на контролна дейност по ЗЗВВХВС, съгласно Заповед № РД-268/11.05.2018 г., последна актуализация от 01.12.2024 г.

По време на проверката бе допълнено Приложение №3 Формат на досие за задължените лица по Регламенти REACH и CLP, поддържано от РИОСВ по Указания на МОСВ за контролна дейност по Регламенти 1907/2006 и 1272/2008.

Беше представен аварен план, последна актуализация 2024 г., оценка на риска за максимални възможни последици за персонала, и населението и околната среда от авария с опасни химични вещества в обекта, утвърдени от изпълнителния директор на предприятието

Проведено е обучение на персонала за работа с охв и мерки за безопасност в предприятието, с последна актуализация през 2025 г.

Бяха представени Заповеди на Изпълнителния директор, за изграждане на аварийни групи за защита при бедствия, както и за извършване на обучение на работещите и шаба по представена програма, относно запознаване с аварийния план и действия при земетресение, както и протоколи за проведените обучения.

Заключения за съответствието на обекта с изискванията на екологичното законодателство.

Няма констатирани замърсявания на околната среда, съответно няма дадени предписания и не са предприети административно-наказателни мерки.